

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„W REJONIE ALEI WIELKOPOLSKIEJ - CZĘŚĆ B” W POZNANIU

OPRACOWANIE:
ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH
MGR INŻ. AGNIESZKA WIECZORKIEWICZ

POZNAŃ, 24 STYCZNIA 2022 R./18 MAJA 2023 R.*/15 GRUDNIA 2023 R.**

*PROGNOZA ZAKTUALIZOWANA NA ETAP PONOWNEGO OPINIOWANIA I UZGADNIANIA PROJEKTU MPZP

** PROGNOZA UWZGLĘDNI ZMIANY WPROWADZONE W WYNIKU UWZGLĘDNIENIA UZYSKANYCH OPINII I DOKONANYCH UZGODNIEŃ

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1 Informacje wstępne	3
1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	7
2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego	7
2.3. Rzeźba terenu	7
2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe	7
2.5. Zasoby naturalne	8
2.6. Warunki wodne	8
2.7. Szata roślinna	9
2.8. Zwierzęta	9
2.9. Gleby	9
2.10. Klimat lokalny	9
2.11. Jakość powietrza atmosferycznego	11
2.12. Klimat akustyczny	12
2.13. Jakość wód	13
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	14
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	14
4.1. Cel opracowania projektu planu	14
4.2. Ustalenia projektu planu	15
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	16
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	17
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	17
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	20
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	20
6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	21
6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne	22
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	22
6.5. Oddziaływanie na szatę roślinną	22
6.6. Oddziaływanie na zwierzęta	23
6.7. Oddziaływanie na ludzi	23
6.8. Oddziaływanie na krajobraz	24
6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny	25
6.10. Oddziaływanie na powietrze	25
6.11. Oddziaływanie na klimat	26
6.12. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	26
6.13. Oddziaływanie na dobra materialne	27
6.14. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	27
6.15. Oddziaływanie transgraniczne	28
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	28
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	28
9. WNIOSKI I STRESZCZENIE	29

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Projekt planu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XX/341/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej” w Poznaniu.

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2022 r. nastąpił podział projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej” w Poznaniu na dwie części: „W rejonie alei Wielkopolskiej” – część A i „W rejonie alei Wielkopolskiej” – część B. Podział nastąpił ze względu na rozbieżność stanowisk Miasta Poznania i Urzędu Transportu Kolejowego w zakresie przeznaczenia działek w strefie przecięcia układu drogowego i kolejowego. Zgodnie z ww. decyzją, niewielkie tereny kolei, oznaczone w pierwotnym projekcie symbolami **1kk** i **2kk** oraz fragment terenu drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony symbolem **2KD-Z** (fragment ul. Nad Wierzbakiem i skrzyżowania z ul. Grudzieniec), włączone zostały do części B opracowania.

Szczegółowy przebieg granic obszaru, dla którego sporządzono projekt mpzp, przedstawiono na załączniku do niniejszego opracowania (załącznik nr 1). Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 0,14 ha.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazują zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którymi wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika jednocześnie z brzmienia zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 pkt 1, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu miejscowego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jak również projekt zmiany tego dokumentu (zgodnie z art. 46 ust. 2). W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 51 ust. 1, organ opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zawartość określa art. 51 ust. 2 oraz art. 52. Ponadto, zgodnie z treścią art. 53 ust. 1 organ opracowujący projekt¹ uzgadnia z właściwymi organami² stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww.

¹ o którym mowa w art. 46 ustawy ooś

² o których mowa w art. 57 i art. 58 ustawy ooś

ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu – pismem WOO-III.411.79.2020.MM.1 z dnia 23.03.2020 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu – pismem NS-52/3-42/20 z dnia 26.02.2020 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- *Zieleń i architektura*, Kronika Miasta Poznania, Poznań 1993,
- *Sołacz*, Kronika Miasta Poznania, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Poznańska Drukarnia Naukowa, Poznań 1999 (3),
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Lis J., Pasieczna A.; Warszawa 2005.

Materiały kartograficzne:

- mapa ewidencyjna,
- mapa glebowo-rolnicza,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – główny użytkowy poziom wodonośny, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika, ark. Poznań (471),
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 – Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-130-D-b-3.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, tekst jednolity z późn. zm),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2023 r., poz. 977, tekst jednolity z późn. zm),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2022 r., poz. 840, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 699, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2023 r., poz. 682, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2625, tekst jednolity z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225, tekst jednolity, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz. U. z 2021 r., poz. 1325),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019, poz. 2147) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1576),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 1845, tekst jednolity),
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5956),
- *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U.UE.L.2001.197.30),
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7 – Dyrektywa Siedliskowa).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu, MPU 2023 r.,
- Uchwała Nr XX/341/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej” w Poznaniu,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011,
- Stan środowiska w województwie wielkopolskim Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań 2021,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań kwiecień 2022,

- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjpw>,
- 2022 – Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>,
- Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000, arkusz Poznań (471), Chmał R., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania., Moczko A., Wieczorkiewicz A., Zomerska J., Berezowska-Apolinarska K. (współpraca w zakresie akustyki), MPU, Poznań, 2021 r.,
- Rybczyński A., Harke G., Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego POZNAŃ-Sołacz, Poznań, maj 2004,
- Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Sołacz” w Poznaniu, Zenkteler M., Mielcarek M., Miejska Pracownia Urbanistyczna, Poznań, wrzesień 2008 r.,
- Kaczmarek M., Kaczmarek J., Pędziwiatr K., Jakubowska A., Antkowiak M., Konieczna P, Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania – narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej, Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013,
- Łochyński M., Jaros R., Dzieciołowski R., Gołębiak G., Grzywiński W., Jurczyszyn M., Sieprawski A., Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PL300005, BIOTOPE Usługi Przyrodnicze, Poznań, 31 sierpnia 2018 r.,
- Kapuściński J., Krzyżanowska-Walaszczyk E., Zabielski M. (2008): Struktura i klasy bilansu cieplnego powierzchni czynnej oraz bilans wodny i klimatyczny różnych form zagospodarowania urbanistycznego terenu Poznań-Sołacz, Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej, Zeszyt 13:61-90, wydawnictwo Politechniki Poznańskiej,
- *Ochrona środowiska przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym*, Aniołczyk H., Koperski A., Kubacki R., Piłatowicz A., Różycki S., Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Dębe, 1993.

Inne źródła:

- wizja terenowa (listopad/grudzień 2021 r., kwiecień 2023 r.),
- mapa SIP ZGKM GEOPOZ
- <https://poznan.wios.gov.pl>
- <https://mapy.geoportal.gov.pl>
- <https://geolog.pgi.gov.pl>
- <https://baza.pgi.gov.pl>
- <https://polska.e-mapa.net>
- <https://epsh.pgi.gov.pl>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska>
- <https://powietrze.gios.gov.pl>
- <https://geoserwis.gdos.gov.pl>
- <https://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://mjwp.gios.gov.pl/>
- <http://mapa.plk-sa.pl>.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą,

wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar projektu planu „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu obejmuje tereny zlokalizowane na obszarze Sołacza, położonego w obrębie zachodniego klina zieleni. Granicami projektu objęto fragment ul. Nad Wierzbakiem wraz z sąsiednimi powierzchniami, a także niewielkie tereny kolejowe, obejmujące część nasypu kolejowego przy ul. Nad Wierzbakiem i ul. Kościelną (na nasypie przebiega linia kolejowa nr 351 relacji Poznań Główny – Szczecin Główny).

Obszar projektu mpzp obejmuje przede wszystkim tereny pasa drogowego ul. Nad Wierzbakiem (w rejonie skrzyżowania z ul. Grudzieniec), a także niewielkie, niezagospodarowane fragmenty powierzchni, sąsiadujące z ul. Nad Wierzbakiem, stanowiące fragment nasypu kolejowego. Na obszarze objętym projektem mpzp nie funkcjonuje jakakolwiek zabudowa.

Przez omawiany obszar przebiegają sieci infrastruktury technicznej o dużym znaczeniu – kolektor ogólnospławny (przebiegający w ul. Nad Wierzbakiem), kolektor deszczowy oraz magistrała napowietrzna ciepłownicza, a także istniejąca sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej/ogólnospławnej, sieć kanalizacji deszczowej, sieć gazowa, sieć kablowa SN oraz sieć telekomunikacyjna. W jego granicach funkcjonują także obiekty infrastruktury technicznej kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej oraz infrastruktury ciepłowniczej.

Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią przede wszystkim tereny historycznej zabudowy Sołacza, zlokalizowanej poniżej terenów parku Sołackiego i parku im. A. Wodźiczki (od strony północnej), tereny kolejowe wzdłuż nasypu linii kolejowej nr 351, a także zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w rejonie ul. Kościelnej i ul. św. Wawrzyńca.

2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego

Obszar projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu stanowi fragment zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic XIX-wiecznego Poznania, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A239 decyzją z dnia 6 października 1982 r., jak również fragment dzielnicy willowo-parkowej Sołacz, wpisanej do rejestru zabytków pod nr 244 decyzją z dnia 19 stycznia 1983 r.

Na przedmiotowym obszarze nie stwierdzono natomiast występowania udokumentowanych stanowisk archeologicznych, objętych ochroną konserwatorską na podstawie zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2.3. Rzeźba terenu

Analizowany obszar, wg podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne, położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w zasięgu mezoregionu Pojezierze Poznańskie (315.51)³. Pod względem geomorfologicznym obszar stanowiący przedmiot opracowania usytuowany jest w obrębie szerokiej rynny subglacialnej, w zasięgu której przepływa rzeka Bogdanka – lewobrzeżny dopływ Warty. Rzędne terenu w granicach obszaru opracowania zawierają się zasadniczo w przedziale 65-66 m n.p.m.

Podkreślić należy natomiast, że tereny wzdłuż południowej granicy analizowanego obszaru obejmują fragment sztucznie wyniesionego nasypu kolejowego, gdzie rzędne terenu sięgają 76 m n.p.m (spadki terenu przekraczają lokalnie 12%)⁴.

2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie geologicznej (obejmującej swym zasięgiem obszar projektu planu)⁵, budowa utworów czwartorzędowych w granicach obszaru opracowania jest jednorodna – na analizowanym obszarze występują iły i mułki zastoiskowe (o miąższości nie przekraczającej 6 m).

³ geoserwis.gdos.gov.pl

⁴ <https://geologia.pgi.gov.pl/arcgis>

⁵ Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D Państwowy Instytut Geologiczny, 1990

Informacje zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym, sporządzonym dla obszaru całego Sołacza (charakteryzującego się znacznie większą dokładnością z uwagi na skalę opracowania)⁶ wskazują na występowanie w podłożu organicznych torfów, namułów, gytii i kredy jeziornej, charakteryzujących się w większości przypadków miękkoplastyczną i plastyczną konsystencją. Są to tereny niekorzystne do bezpośredniego posadowienia budynków.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim, w którym dokonano oceny warunków geologiczno-inżynierskich na terenie Poznania⁷, grunty na głębokości 1 m p.p.t. reprezentowane są przez grunty antropogeniczne i nasypy niebudowlane. Nieco głębiej (2 m p.p.t.) udział gruntów antropogenicznych jest nieco mniejszy, a w zasięgu większości terenów występują holocenijskie jeziorne grunty nieorganiczne. Na głębokości 4-5 m p.p.t. występują przede wszystkim wodnolodowcowe grunty niespoiste oraz zastoiskowe grunty spoiste. Warunki budowlane na obszarze opracowania określa się jako ograniczone.

2.5. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie stwierdzono występowania udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów w postaci złóż naturalnych⁸. Analizowany obszar położony jest również poza zasięgiem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Wielkopolska Dolina Kopalna oraz GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno.

2.6. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

W granicach obszaru objętego projektem mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie stwierdzono występowania wód powierzchniowych. Obszar ten położony jest natomiast w całości w zlewni rzeki Bogdanki, która przepływa w odległości ok. 250 m od północnej granicy obszaru projektu mpzp.

Wody podziemne

Obszar objęty granicami projektu mpzp charakteryzuje się zróżnicowaniem w zakresie poziomu występowania wód gruntowych⁹. Głębokość do pierwszego nawierconego zwierciadła wód podziemnych waha się w granicach 2,0-5,0 m p.p.t. W przypadku większości terenów zlokalizowanych w granicach obszaru projektu zwierciadło wód gruntowych ma charakter napięty. Należy natomiast zauważyć, że w okresach charakteryzujących się występowaniem obfitych opadów atmosferycznych, jak również w okresie wiosennych roztopów, poziom pierwszego zwierciadła wód gruntowych może się nieznacznie podnosić.

Zgodnie z informacjami zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym, sporządzonym dla obszaru Sołacza¹⁰, wody gruntowe na terenach zlokalizowanych w granicach analizowanego obszaru występują na głębokości 0,5-2,0 m p.p.t. Zwierciadło wód ma charakter napięty.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie hydrogeologicznej¹¹, cały obszar projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu zlokalizowany jest w zasięgu jednostki hydrogeologicznej, oznaczonej symbolem 5aQ/TrII, w obrębie której poziomem użytkowym jest poziom międzyglinowy górny. Poziom ten zbudowany jest z piasków i żwirów fluwioglacjalnych, o miąższości od 2 do 10 m. Zwierciadło wody ma zazwyczaj charakter napięty (lokalnie swobodny)¹² i występuje na głębokości 5-15 m p.p.t.

Cały analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W jego granicach nie stwierdzono również występowania ujęć wody, dla których wyznaczone zostały strefy ochronne.

⁶ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego POZNAŃ-Sołacz, Rybczyński A., Harke G., Poznań, maj 2004

⁷ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-130-D-b-3

⁸ baza.pgi.gov.pl

⁹ Mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej ark. N-33-130-D-b-3, Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017)

¹⁰ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego POZNAŃ-Sołacz, Rybczyński A., Harke G., Poznań, maj 2004

¹¹ Mapa hydrogeologiczna w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

¹² obszar o znacznie zróżnicowanych warunkach

2.7. Szata roślinna

Obszar objęty opracowaniem projektu planu obejmuje zasadniczo tereny komunikacyjne (fragment ul. Nad Wierzbakiem i skrzyżowania z ul. Grudzieniec oraz tereny kolejowe), charakteryzujące się minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnych, dostępnych dla roślin. Wolne od trwałego uszczelnienia pozostają jedynie niewielkie powierzchnie zlokalizowane u podnóża nasypu kolejowego, a także powierzchnie obejmujące część zagospodarowanego zieleni pasa rozdziału ul. Nad Wierzbakiem. Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu terenów powoduje, że – pomimo położenia przedmiotowego obszaru w zasięgu strukturalnego klina zieleni – lokalna szata roślinna jest niezwykle uboga.

W granicach analizowanego obszaru występuje zasadniczo roślinność ruderalna, reprezentowana przez pospolite gatunki roślinności niskiej, przystosowanej do życia w zasięgu siedlisk narażonych na oddziaływanie niekorzystnych czynników środowiskowych (niewielka zasobność siedlisk, narażenie na zasolenie i zanieczyszczenie).

2.8. Zwierzęta

Na różnorodność gatunkową występujących na obszarze opracowania zwierząt największy wpływ ma dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów. W pewnym stopniu na różnorodność gatunkową pojawiających się tu zwierząt wpływ ma również położenie w zasięgu obszaru strukturalnego klina zieleni, jak również funkcjonowanie w sąsiedztwie zabudowy, której towarzyszą powierzchnie zagospodarowane zielenią (przydomowe ogrody).

Mając na uwadze specyficzny sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach obszaru mpzp należy natomiast podkreślić, że tereny te nie obejmują powierzchni stanowiących atrakcyjne siedliska nawet dla pospolitych gatunków zwierząt.

Na omawianym obszarze spotkać można przede wszystkim bezkręgowce, wykorzystujące nawet niewielkie, dostępne powierzchnie. Zakłada się, że na terenach tych spotkać można przedstawicieli muchówek (*Diptera*), prostoskrzydłych (*Orthoptera*), czy też błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*). Czasowo na obszarze opracowania mogą pojawiać się również ptaki występujące na terenie całego miasta, przystosowane do życia w warunkach antropogenicznie przekształconych siedlisk, w tym m.in. sroki (*Pica pica*), kawki (*Corvus monedula*), kosy (*Turdus merula*), czy gołębie miejskie (*Columba livia f. urbana*). Możliwie jest również incydentalne pojawianie się pojedynczych ptaków widywanych na znacznie bardziej atrakcyjnych obszarach sąsiednich parków (Sołacki, A. Wodiczki). Z uwagi na bliskie sąsiedztwo ogrodów otaczających wille zlokalizowane poza obszarem projektu mpzp, nie można również wykluczyć pojawiania się niewielkich rozmiarów gatunki ssaków, w tym przede wszystkim gryzoni i małych drapieżników. Należy natomiast podkreślić, że z uwagi na natężenie ruchu kołowego, jak również narażenie na oddziaływanie niekorzystnych czynników, pojawianie się tych zwierząt ma najprawdopodobniej charakter incydentalny.

Ze względu na stosunkowo bliskie sąsiedztwo obszaru włączonego do sieci Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 istnieje również niewielkie prawdopodobieństwo pojawiania się na obszarze projektu mpzp gatunków nietoperzy notowanych w pobliskich schronach.

2.9. Gleby

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, analizowany obszar charakteryzuje się występowaniem gleb typowych dla terenów zabudowanych, o właściwościach i stopniu przekształcenia, wynikającym przede wszystkim z dotychczasowego stopnia ich zagospodarowania i użytkowania.

Na analizowanym obszarze gleby charakteryzują się odczynem alkalicznym o pH mieszczącym w przedziale 7,4 – 9,3¹³. Zasadowy odczyn gleb spowodowany jest m.in. udziałem gleb antropogenicznych, zanieczyszczonych materiałami budowlanymi o wysokiej zawartości wapnia¹⁴.

2.10. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

¹³ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000, Józef Lis, Anna Pasieczna, Warszawa 2005

¹⁴ jw.

Z uwagi na specyficzne warunki panujące w obrębie miasta, lokalne warunki klimatyczne odbiegają nieco od warunków klimatycznych, obserwowanych w obrębie niezabudowanych terenów zlokalizowanych w zasięgu Regionu Środkowowielkopolskiego. Na modyfikację mikroklimatu w granicach aglomeracji miejskich wpływa szereg czynników pochodzenia antropogenicznego, w tym między innymi emisja do atmosfery znacznych ilości sztucznie wytwarzanego ciepła (m.in. na skutek spalania paliw w instalacjach grzewczych), emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, czy też obecność intensywnej zabudowy wpływającej niekorzystnie na proces przewietrzania. Z uwagi na powyższe, w obrębie miast obserwuje się częstsze występowanie chmur o budowie pionowej, częstsze występowanie opadów atmosferycznych i mgieł, mniejszą liczbę dni pogodnych, zmniejszenie prędkości wiatru, a także większą częstotliwość występowania cisz. Czynniki te wpływają jednocześnie na pojawianie się na terenach miejskich specyficznej cyrkulacji powietrza między terenami intensywnie zabudowanymi, a terenami podmiejskimi.

Poniższą charakterystykę poszczególnych wskaźników klimatycznych dla obszaru Poznania oparto na danych meteorologicznych z lat 1981-2015, uzyskanych ze stacji synoptycznej IMGW-PIB Poznań-Ławica (330)¹⁵.

Średnia roczna temperatura powietrza w Poznaniu w wieloleciu wynosiła 9,0°C, przy czym w latach 1981-2015 zaobserwowano niewielki, dodatni trend tego wskaźnika. Miesięczna temperatura maksymalna na reprezentatywnej dla otoczenia Poznania stacji synoptycznej wykazuje systematyczny wzrost w tempie 0,04°C/dekadę. Absolutne maksimum (37,1°C) odnotowano w dniu 8 sierpnia 2015 r. Najcieplejszym miesiącem był lipiec 2006 roku, kiedy średnia miesięczna maksymalna temperatura powietrza wynosiła 30,7°C oraz lato 1992 roku z temperaturą maksymalną powietrza średnio 26,8°C. Nieznaczny wzrost (w tempie 0,04°C/dekadę) wykazuje również miesięczna temperatura minimalna powietrza w Poznaniu. Najzimniejszym miesiącem był luty 1987 r. (ze średnią minimalną temperaturą powietrza -13,6°C) oraz zima 1985 r. (ze średnią temperaturą minimalną powietrza -7,6°C). Absolutne minimum (-28,5°C) zanotowano 14 stycznia 1987 roku.

Na terenie miasta w latach 1981-2015 zanotowano 32 fale upałów¹⁶, trwające od 3 do 11 dni, z czego najdłuższe z nich wystąpiły w roku 1994 i 2006, i trwały odpowiednio 10 i 11 dni. Na stacji synoptycznej Poznań-Ławica zwiększa się liczba i okres trwania fal upałów średnio o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu zidentyfikowano również aż 53 wystąpienia fal zimna¹⁷, trwających od 3 do 14 dni, przy czym w 1987 i 2012 wystąpiły dwie najdłuższe fale zimna trwające odpowiednio 12 i 14 dni. Liczba i okres trwania fal zimna wykazuje słabą tendencję spadkową, o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu odnotowuje się średnio w roku 27 dni mroźnych (temp. maksymalna < 0°C), przy tendencji spadkowej o ok. 1,7 dnia/dekadę.

Opady atmosferyczne w ciągu roku osiągają na terenie miasta przeciętnie wartość 526 mm. W analizowanym wieloleciu najwyższa roczna suma (715 mm) wystąpiła w 2010 r., natomiast najniższa w roku 1982 (275 mm). W przebiegu rocznym wyraźnie zaznacza się maksimum opadów przypadającym na lipiec (ze średnią 80,5 mm) oraz minimum przypadającym na luty (27,3 mm). Analiza rocznych sum opadów wskazuje na wzrost opadów średnio o 29,9 mm na dziesięciolecie. W ciągu roku w Poznaniu występuje przeciętnie 11 dni z opadem większym lub równym 10 mm, 3 dni z opadem powyżej lub równym 20 mm i 1 dzień z opadem powyżej lub równym 30 mm czyli z opadem silnym. Długość najdłuższych w roku okresów bezopadowych czyli takich, w których opad nie przekroczył 1 mm, jest bardzo zróżnicowana, ulega zmianie w badanym wieloleciu od okresu trwającego 12 dni w roku 2001 do okresu o długości 41 dni w roku 1997. Okres bezopadowy w Poznaniu przeciętnie trwa około 24 dni. Intensywność tego zjawiska słabnie w tempie 1,3 dnia na dekadę.

Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w Poznaniu w latach 1981-2015 wynosiła 42 dni. Najwięcej dni ze śniegiem zanotowano w latach 1996 i 2013 – odpowiednio 96 i 80 dni. Obserwuje się malejący trend liczby dni z pokrywą, średnio o 2,6 dnia na dekadę. Pokrywa śnieżna pojawiała się najwcześniej w październiku, natomiast zanikała najpóźniej w maju.

Dla obszaru Poznania w 2015 r., podobnie jak w wieloleciu, stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, z mniejszym udziałem wiatrów z kierunków północnego i północno-wschodniego. Bardzo silny wiatr (o prędkości przekraczającej 17 m/s) występują średnio 7 dni w roku. Najbardziej wietrzny był rok 2015, kiedy było 16 dni z takimi porywami wiatru, a jego prędkość osiągnęła wartość 15 m/s (54,0 km/h). Najmniej przypadków zanotowano w 2012 roku (1 dzień). W analizowanym wieloleciu nastąpił spadek liczby dni z porywami wiatru o takiej sile, średnio o około 0,7 dnia na dekadę.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

¹⁵ Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030, Załącznik 2. Opis głównych zagrożeń klimatycznych i ich pochodnych dla Miasta Poznania

¹⁶ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą powietrza powyżej 30°C

¹⁷ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą minimalną poniżej -10°C

2.11. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji zanieczyszczeń oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

W granicach obszaru objętego granicami projektu mpzp „Rejon alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest fragment ul. Nad Wierzbakiem. Ruch kołowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Poziom emisji zanieczyszczeń zależy w głównej mierze od czynników takich jak natężenie ruchu kołowego, jak i jego specyfiki (np. udział w strukturze ruchu pojazdów ciężkich). Należy jednak podkreślić, że wyniki analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza w rejonie tras komunikacyjnych o podobnych parametrach i wskaźnikach natężenia ruchu pojazdów, prowadzonych w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych, wykazują brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza granicami pasa drogowego.

Na potrzeby określenia jakości powietrza atmosferycznego w granicach obszaru analizowanego projektu mpzp wykorzystano informacje zawarte w Rocznej ocenie jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych stref, wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Obszar objęty granicami analizowanego projektu mpzp znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁸.

Wykonana przez GIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2022 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(α)pirenu B(a)P w PM₁₀, ołowiu (Pb) w PM₁₀, arsenu (As) w PM₁₀, niklu (Ni) w PM₁₀ i kadmu (Cd) w PM₁₀. Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2022 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2.5}
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A ¹⁹	A	A	A	A	A	C	A1

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2023 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki (dla stężenia 1-godzinne i 24-godzinne), dwutlenku azotu (1-godzinne i średnioroczne), benzenu (średnioroczne), tlenku węgla (dla stężenia 8-godzinne), pyłu zawieszonego PM₁₀ (dla normy średniorocznej oraz dla stężenia 24-godzinne) oraz poziomu docelowego ozonu, a także ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W przypadku średnioroczne poziomu dopuszczalnego II fazy dla pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A1 (dla poziomu dopuszczalnego I fazy – do klasy A). W roku 2022 stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę zaliczono do klasy C. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu, strefa aglomeracja poznańska została zakwalifikowana do klasy D2 (stwierdzono przekroczenia ozonu powyżej 120µg/m³).

Ze względu na występowanie w ostatnich latach na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W związku z powyższym, w latach ubiegłych

¹⁸ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2023 r.,

¹⁹ dla poziomu docelowego

opracowano programy naprawcze (zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.²⁰,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.²¹,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.²²,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 26 października 2015 r.²³,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ z dnia 24 czerwca 2019 r.²⁴.

Działania naprawcze podejmowane w oparciu o powyższe dokumenty nie przyniosły oczekiwanych skutków, dlatego konieczne było opracowanie „Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”. Najnowszy Program, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²⁵, opracowany został z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a jego integralną część stanowi Plan Działania Krótkoterminowych. Podobnie jak w przypadku wspomnianych wcześniej dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach wewnątrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

2.12. Klimat akustyczny

Jak wspomniano już wcześniej, w granicach obszaru projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu funkcjonują jedynie tereny komunikacyjne – drogowe oraz kolejowe, w tym fragment istniejącego wiaduktu kolejowego w ciągu linii nr 351 relacji Poznań Główny – Szczecin Główny. Na przedmiotowym obszarze nie funkcjonuje jakiegokolwiek zabudowa. W chwili obecnej na obszarze objętym granicami omawianego projektu planu nie funkcjonują zatem tereny podlegające ochronie przed hałasem w środowisku zewnętrznym na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska*²⁶ oraz rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku²⁷.

Sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru oddziałuje natomiast na kształtowanie klimatu akustycznego na terenach sąsiednich. Oddziaływanie to wynika

²⁰ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

²¹ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

²² Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²³ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²⁴ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²⁵ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

²⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, tekst jednolity z późn. zm)

²⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

przede wszystkim z lokalizacji w granicach obszaru projektu mpzp fragmentu ul. Nad Wierzbakiem (oraz fragmentów skrzyżowania ul. Nad Wierzbakiem z ul. Grudzieniec). Oddziaływanie akustyczne ul. Nad Wierzbakiem obejmuje częściowo budynki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej – rozmieszczone wzdłuż pierwszej linii zabudowy (poza granicami obszaru projektu mpzp).

Przedmiotowy obszar znajduje się jednocześnie pod wpływem hałasu kolejowego generowanego przez przejazdy taboru w ciągu linii kolejowej biegnącej wzdłuż południowej granicy planu (nr 351 relacji Poznań Główny – Szczecin Główny).

Hałas lotniczy, związany z przelotami samolotów na lotnisko Poznań-Ławica oraz Poznań-Krzesiny, a także hałas tramwajowy, określone na podstawie Strategicznej *Mapy Hałasu Miasta Poznania 2022*²⁸ – nie obejmuje granic obszaru planu.

2.13. Jakość wód

Wody powierzchniowe

W granicach obszaru projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie stwierdzono występowania płynących i stojących wód powierzchniowych. Cały obszar objęty granicami projektu mpzp położony jest natomiast w zasięgu zlewni jednolitej części JCWP Bogdanka (kod PLRW60001718578), będącej silnie zmienioną częścią wód (SZCW) o dobrym stanie, niezagrażoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego)²⁹. Bogdanka przepływa w odległości ok. 250 m od północnej granicy analizowanego obszaru.

W celu określenia i przeanalizowania jakości wód wykorzystano informacje zawarte w publikowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Ocenie stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela³⁰. Zgodnie z ich brzmieniem, wody JCWP Bogdanka (kod PLRW60001718578) osiągnęły III klasę, natomiast potencjał ekologiczny wód określony został jako umiarkowany.

Wody podziemne

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posłużono się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd obszar całego miasta zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w roku 2022 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmującej dane zebrane w 2022 r. dla wybranych punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego³¹ - uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Czachurki (nr 1), Biskupice (1258), Czerlejko (nr 2549), Gruszczyn (2564) i Głęboć (nr 2566) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Czachurki (nr 3), Borówiec (nr 5 i 1224), Buk (nr 1279), Pobiedziska (nr 2547), Mosina (nr 3415) i Kalwy (nr 1278) – stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Pecna (nr 1495) stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

Według danych z roku 2016³², stan chemiczny wód JCWPd nr 60 oceniony został jako słaby, natomiast stan ilościowy jako dobry. Natomiast zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu – stan na rok 2019”³³, zarówno stan chemiczny, jak i ilościowy wód JCWPd nr 60 za rok 2019 oceniony został jako dobry.

²⁸ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AkustiX, Iemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022

²⁹ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw

³⁰ <https://wody.gios.gov.pl/pl/pjwp>

³¹ <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>

³² <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

³³ http://mjwp.gios.gov.pl/g2/oryginal/2020_12/2ab815dde851308bda98c1604b351acc.pdf

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie występują zasoby przyrodnicze objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego czy stanowiska dokumentacyjnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, w zasięgu granic obszaru objętego projektem mpzp nie występują również obiekty włączone do sieci Natura 2000, podlegające ochronie prawnej.

W bliskim sąsiedztwie granic analizowanego obszaru zlokalizowany jest natomiast obiekt wchodzący w skład obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005 – schron zlokalizowany w parku Sołackim (w rejonie ul. Litewskiej i ul. Nad Wierzbakiem). Cały wspomniany obszar obejmuje 18 fortów (forty główne I-IX oraz fort pośrodkowo la-IXa), tworzących zewnętrzny pierścień fortyfikacji Poznania, Cytadelę, wspomniany powyżej schron, a także schrony zlokalizowane przy ul. Wojska Polskiego i ul. Mazowieckiej. Obszar ten został wskazany do ochrony z uwagi na występowanie miejsc zimowania nietoperzy, w tym w szczególności mopka (*Barbastella barbastellus*), nocka łydkowłosego (*Myotis dasycneme*), nocka Bechsteina (*Myotis bechsteinii*) oraz nocka dużego (*Myotis myotis*) – gatunków wskazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej³⁴.

Wśród najbardziej istotnych zagrożeń, jakie mogą wpływać na zmniejszenie populacji zimujących w obrębie wspomnianego obiektu nietoperzy, należy wymienić przede wszystkim niepokojenie nietoperzy w okresie hibernacji. Czynnikiem zagrażającym stabilności populacji hibernujących nietoperzy jest również zmiana warunków w obrębie zimowiska lub ingerencje w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Należy natomiast podkreślić, że schron zlokalizowany w parku Sołackim znajduje się poza granicami obszaru projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu, w związku z tym nie zaistniała konieczność wprowadzenia zapisów odnoszących się bezpośrednio do zapewnienia jego ochrony.

Na analizowanym obszarze nie występują problemy związane z brakiem dostępu do sieci infrastruktury technicznej (przez obszar przebiegają sieci infrastruktury, w tym m.in. sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna/ogólnospławna i deszczowa, sieć ciepłownicza, sieć gazowa itd.). Pomimo funkcjonowania na obszarze opracowania sieci kanalizacji deszczowej, w tej części Sołacza występują natomiast okresowe problemy związane z ograniczoną przepustowością istniejących kolektorów deszczowych (szczególnie w przypadku deszczy nawalnych) oraz zalewaniem terenów położonych w dolinie Bogdanki (poza granicami obszaru projektu planu).

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, które dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy natomiast problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane m.in. w Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska³⁵. Analizowany projekt mpzp musi zatem uwzględniać wspomniane powyżej cele i działania, których realizacja będzie miała na celu ograniczenie skali problemów związanych ze złą jakością powietrza na obszarze miasta.

Ze względu na specyficzny sposób zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych w granicach mpzp terenów nie stwierdzono występowania zagrożeń wynikających z występowania ponadnormatywnych oddziaływań źródeł hałasu komunikacyjnego. Położony w granicach przedmiotowego obszaru fragment ul. Nad Wierzbakiem oddziałuje natomiast w sposób niekorzystny na część terenów zabudowy znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie granic obszaru opracowania – zabudowa rozmieszczona bezpośrednio wzdłuż ul. Nad Wierzbakiem (wzdłuż pierwszej linii zabudowy).

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu, jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności

³⁴ Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)

³⁵ zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956)

dostosowania funkcji i intensywności dalszego zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych przedmiotowego terenu.

Należy zauważyć, że prace projektowe obejmujące analizowany obszar prowadzone były już wcześniej na podstawie uchwały Rady Miasta Poznania Nr XXVII/325/IV/2004 z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu „Sołacz” w Poznaniu. Projekt ten przeszedł procedurę formalno-prawną, jednak w wyniku przyjętych uwag nastąpiła konieczność ponowienia procedury planistycznej dla omawianego projektu mpzp. W celu usprawnienia procedury planistycznej, obszar projektu mpzp „Sołacz” został podzielony na części, dla których przygotowano odrębne projekty uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na wskazanym obszarze uchwałą Nr LXXVI/1088/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 31 sierpnia 2010 r. przystąpiono również do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Sołacz – część D” w Poznaniu. Przeprowadzone analizy wykazały, że koszty realizacji rozwiązań z zakresu komunikacji zbiorowej i nowego układu dróg publicznych są bardzo wysokie. Prezydent Miasta Poznania skierował do Rady Miasta Poznania projekt uchwały o uchyleniu procedowanego wcześniej planu oraz projekt uchwały o ponownym przystąpieniu do opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowej części miasta. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu obejmuje fragment obszaru, o którym była mowa w projekcie mpzp „Sołacz – część D”.

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:500.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia poszczególnych terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, a także szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy. W projekcie planu znalazły się również zapisy ustalające stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu wyznaczono teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-Z**, tereny kolei, oznaczone na rysunku planu symbolami **1kk** i **2kk**, a także teren kolei i drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony na rysunku planu symbolem **kk/KD-Z**.

Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu mpzp, dla terenu **KD-Z** ustala się klasę drogi publicznej – droga klasy zbiorczej oraz szerokość w liniach rozgraniczających (zgodnie z rysunkiem planu). Na terenie tym projekt planu ustala lokalizację jezdni, obustronnych chodników oraz drogi dla rowerów lub innych rozwiązań dla ruchu rowerowego, dopuszczając jednocześnie lokalizację elementów infrastruktury kolejowej (w tym kolejowych obiektów inżynierskich).

Dla terenów **1kk** i **2kk** ustala się lokalizację elementów infrastruktury kolejowej, dopuszczając jednocześnie lokalizację elementów układu drogowego (w tym drogowych obiektów inżynierskich) oraz stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych. Projekt mpzp określa jednocześnie udział powierzchni biologicznie czynnej, który nie może stanowić mniej niż 5% powierzchni działki budowlanej.

Dla terenu **kk/KD-Z** ustala się natomiast lokalizację elementów infrastruktury kolejowej i drogi klasy zbiorczej (szerokość drogi w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu) oraz lokalizację obiektów inżynierskich. Dla terenu tego dopuszcza się ponadto stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych.

W odniesieniu do wszystkich terenów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania omawiany projekt planu wprowadza także zapisy w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, dopuszczające lokalizację sieci infrastruktury technicznej, urządzeń budowlanych oraz tablic informacyjnych. Ponadto, w zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, w obrębie poszczególnych terenów dróg publicznych, projekt ustala nadanie spójnego charakteru oświetleniu oraz nawierzchni.

Należy jednocześnie podkreślić, że omawiany projekt mpzp wprowadza zapisy w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, ustalając

ochronę fragmentu zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic XIX-wiecznego Poznania³⁶ (obejmującego cały obszar planu), a także ochronę fragmentu dzielnicy willowo-parkowej Sołacz³⁷.

W kontekście niniejszego opracowania istotne są ustalenia projektu mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W tym zakresie, w projekcie mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu ustalono:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia³⁸,
- zagospodarowanie zielenią strefy zieleni, wskazanej na rysunku planu, z uwzględnieniem elementów układu drogowego,
- zachowanie istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenie nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
- dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących retencji lub zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych,
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego dopuszcza się stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych.

Ochronie środowiska służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicach planu, a także dopuszczające prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej³⁹.

W projekcie planu znalazły się także zapisy dotyczące szczególnych warunków zagospodarowania i ograniczeń w użytkowaniu, ustalające m.in. zakaz lokalizacji budynków na terenie dróg publicznych uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej (w tym wskazanych na rysunku planu), uwzględnienie szczególnych warunków zagospodarowania oraz ograniczeń wynikających z położenia w sąsiedztwie obszaru kolejowego⁴⁰, jak również uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wysokości wynikających z położenia w zasięgu powierzchni ograniczających zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych i powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Poznań-Ławica⁴¹.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania⁴² (określanym w dalszej części tekstu jako „Studium...”), obszar projektu planu „W rejonie alei Wielkopolskiej - część B” w Poznaniu obejmuje fragment terenu drogi **kdZ.5** – ul. Nad Wierzbakiem oraz fragment terenu kolejowego **kk.6**.

Należy podkreślić, że cały obszar projektu mpzp zgodnie z rysunkiem „Studium...” zlokalizowany został w zasięgu granicy strukturalnego klina zieleni (zachodniego), współtworzącego historycznie ukształtowany klinowo-pierścieniowy system zieleni miasta. System ten tworzą tereny wyłączone z zabudowy oraz tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, dla których przewiduje się preferencje dla funkcji sportowo-rekreacyjnej, a także dopuszczenie zachowania na niektórych terenach kierunku przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową lub usługową. Nadrzędnym zadaniem jest jednak zachowanie i odtwarzanie ciągłości oraz podbudowa biologiczna istniejących elementów systemu m.in. poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych na terenach zieleni nieurządzonej, objęcie klinowo-pierścieniowego systemu zieleni planami miejscowymi (w celu zabezpieczenia przed niekontrolowaną

³⁶ wpisanego do rejestru zabytków pod nr A239 decyzją z dnia 6 października 1982 r.

³⁷ wpisanej do rejestru zabytków pod nr 244 decyzją z dnia 19 stycznia 1983 r.

³⁸ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

³⁹ w tym monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego

⁴⁰ którego orientacyjny zasięg jest pokazany na rysunku planu

⁴¹ przy czym ograniczenie wysokości dla powierzchni ograniczających przeszkody obejmuje również umieszczone na obiektach urządzenia

⁴² uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

zabudową), zachowanie możliwie największej ciągłości systemu przyrodniczego, wprowadzenie wskaźników dotyczących zachowania powierzchni biologicznie czynnych na terenach, gdzie dopuszczona jest zabudowa, zachowanie korytarzy ekologicznych przy projektowaniu zespołów urbanistycznych (w szczególności wzdłuż cieków i otwartych rowów melioracyjnych), projektowanie terenów zieleni z zachowaniem ich powiązań w poszczególnych zespołach urbanistycznych itd.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska, „Studium...” wskazuje na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska (realizację kanalizacji sanitarnej), ograniczanie zabudowy terenów dla których wprowadzanie kanalizacji sanitarnej jest oddalone w czasie lub utrudnione, a lokalizowanie zbiorników na nieczystości ciekłe jest dopuszczone tylko jako rozwiązanie tymczasowe – do czasu budowy kanalizacji sanitarnej. W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, jako priorytetową przyjmuje się zasadę maksymalnego zatrzymania i oczyszczenia wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania (a tym samym ograniczenia ilości ścieków odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków) m.in. poprzez stosowanie układów zapewniających infiltrację wód do ziemi i zachowanie możliwie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W zakresie ochrony powietrza, „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania⁴³ i Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu⁴⁴. W celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza określa się m.in.: tworzenie pasów zieleni (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń, projektowanie układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ustalenie zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), a także ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi poprzez wzrost odbiorców ciepła sieciowego, ogrzewania elektrycznego lub gazowego.

W zakresie ochrony przed hałasem „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zbieżne lub uzupełniające do Programu ochrony środowiska przed hałasem⁴⁵ – w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obowiązującego dla danego obszaru, stanowi zazwyczaj przyczynę pojawiania się znaczących utrudnień w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie należy spodziewać się istotnych zmian, wpływających w sposób znaczący na kształtowanie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Analizowany obszar obejmuje trwale przekształcone tereny komunikacyjne, stąd też przyjmuje się, że odstąpienie od realizacji projektu mpzp nie wpłynie na stan środowiska w granicach obszaru opracowania.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do najbardziej istotnych z punktu widzenia analizowanego obszaru celów ochrony środowiska, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, należy zaliczyć cele wskazane m. in. w Konwencji krajobrazowej z dnia 20 października 2000 r. (sporządzonej we Florencji), której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień

⁴³ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 508) – akt archiwalny

⁴⁴ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509) – akt archiwalny

⁴⁵ „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” przyjęty uchwałą Nr LX/927/VI/2013 Rady miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. – dokument archiwalny

dotyczących krajobrazu. Cele określone we wspomnianym powyżej dokumencie zostały uwzględnione w omawianym projekcie mpzp m.in. poprzez wyznaczenie strefy zieleni, jak również wprowadzenie odpowiednich zapisów dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, a także zapisów określających w sposób szczegółowy parametry i wskaźniki kształtowania oraz zagospodarowania terenów.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument jakim jest Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030). Strategia, przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., doprecyzowuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Głównym celem PEP2030 jest „rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, natomiast wśród wskazanych celów szczegółowych wskazano cele dotyczące zdrowia, gospodarki oraz klimatu. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji, wśród których strategia wskazuje m.in.:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki poprzez osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochronę powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 wymienić można m.in. zapisy ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń służących retencji lub zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych, ustalenie zagospodarowania zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁴⁶, zagospodarowania zieleni strefy zieleni wskazanej na rysunku planu⁴⁷ oraz zachowania istniejących drzew⁴⁸.

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na

⁴⁶ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁴⁷ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

⁴⁸ a w przypadku ich kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):

- „poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu” – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- „zagrożenie hałasem” – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
- „pola elektromagnetyczne” – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
- „gospodarowanie wodami” – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- „gospodarka wodno-ściekowa” – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- „ochrona zasobów geologicznych” – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
- „ochrona gleb” – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
- „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- „zasoby przyrodnicze” – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
- „zagrożenia poważnymi awariami” – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
- „edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe” – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
- „monitoring środowiska” – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, w sposób pośredni także poprzez wprowadzenie zapisów odnoszących się do sposobu zagospodarowania zielenią, w tym m.in. zagospodarowanie zielenią strefy zieleni⁴⁹, czy też zachowanie istniejących drzew⁵⁰;
- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie stosowania rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych;
- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń służących retencji lub zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁵¹, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci;
- poprawy jakości wody, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie infrastruktury technicznej, uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktur technicznej (w tym wskazanych na rysunku planu);
- ochrony gleb, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁵², zagospodarowanie zielenią strefy zieleni wskazanej na rysunku planu⁵³, ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla terenów kk (nie mniej niż 5% powierzchni działki budowlanej);

⁴⁹ wskazanej na rysunku planu, z uwzględnieniem elementów układu drogowego

⁵⁰ a w przypadku ich kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

⁵¹ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁵² z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁵³ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie zieleni wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, zagospodarowanie zieleni strefy zieleni wskazanej na rysunku planu⁵⁴, zachowanie istniejących drzew⁵⁵.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej, jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCW brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla JCW będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCW Bogdanka kod PLRW60001718578. W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 wspomniana JCW została wskazana jako silnie zmieniona część wód (SZCW) o dobrym stanie, niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych – dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Analizując wpływ realizacji ustaleń omawianego projektu mpzp „*Rejon alei Wielkopolskiej – część B*” w Poznaniu na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianej JCW nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie – pod warunkiem przestrzegania ustaleń omawianego projektu mpzp oraz obowiązujących przepisów prawa, jak również stosowania rozwiązań najbardziej korzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska. Wśród wprowadzonych do projektu mpzp zapisów, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanego dla JCW celu środowiskowego, wymienić należy ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również wprowadzenie zapisów odnoszących się do sposobu kształtowania zieleni w granicach obszaru opracowania.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zgodnie z brzmieniem zapisów analizowanego projektu mpzp „*W rejonie alei Wielkopolskiej – część B*” w Poznaniu nie przewiduje się zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, których realizacja mogłaby skutkować wystąpieniem znaczących, niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych.

W granicach projektu mpzp wyznacza się teren drogi publicznej **KD-Z** (obejmujący fragment istniejącej ul. Nad Wierzbakiem i ul. Grudzieniec), teren kolei i drogi publicznej klasy zbiorczej **kk/KD-Z** oraz tereny kolejowe **1kk** i **2kk**, obejmujące fragment istniejącego nasypu kolejowego w ciągu linii kolejowej nr 351 relacji Poznań Główny – Szczecin Główny. Określone w projekcie planu przeznaczenie terenów uwzględnia zatem stan istniejący, nie wprowadzając zmian w docelowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, mogących skutkować wystąpieniem istotnych przekształceń, w tym w zakresie powierzchni ziemi i warunków gruntowych.

Ewentualne zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża w pewnym stopniu wystąpić mogą (w bardzo ograniczonym zakresie) na skutek przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej i układu drogowego.

⁵⁴ jw.

⁵⁵ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

Realizacja inwestycji w tym zakresie może prowadzić do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Zjawisko to, z uwagi na dotychczasową skalę przekształcenia terenów położonych w granicach obszaru projektu planu, nie będzie jednak odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych. Jednocześnie należy zauważyć, że zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej jest działaniem sprzyjającym ochronie środowiska (w tym gruntów) przed zanieczyszczeniem – zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska, m.in. w przypadku braku sprawnego funkcjonowania sieci kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej.

Pomimo znikomego ryzyka wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i lokalne warunki gruntowe (obszar opracowania obejmuje trwale zainwestowane tereny o bardzo wysokim stopniu antropogenicznego przekształcenia), do analizowanego projektu planu wprowadzono ustalenia, których respektowanie pozwoli ograniczyć ryzyko całkowitego uszczelnienia terenów.

Z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i warunków gruntowych za najbardziej korzystne zapisy projektu planu uznać należy zapisy dotyczące niewielkiej strefy zieleni, wskazanej w zasięgu terenu **KD-Z**, dla której ustala się zagospodarowanie zielenią, z uwzględnieniem elementów układu drogowego. Wskazanie tych powierzchni jako zagospodarowanych zielenią, w połączeniu z realizacją zapisów ustalających zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia terenu, pozwoli na utrzymanie niewielkich, nieuszczelnionych powierzchni, dostępnych dla roślinności. Utrzymaniu niewielkich powierzchni dostępnych dla pospolitych gatunków roślin sprzyjać będzie także respektowanie zapisu ustalającego wymóg zachowania nie mniej niż 5% powierzchni działki budowlanej jako powierzchni biologicznie czynnej – na terenach **kk**.

Podsumowując, omawiany projekt mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu ma charakter regulacyjny i nie wprowadza znaczących zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, które mogłyby skutkować wystąpieniem istotnych, negatywnych oddziaływań na powierzchnię i warunki gruntowe.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Mając na uwadze regulacyjny charakter ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na kształtowanie zasobów i jakości wód. Czynnikiem wpływającym na przewidywany, znikomy wpływ na kształtowanie lokalnych warunków wodnych w granicach analizowanego obszaru jest jednocześnie bardzo wysoki udział terenów obecnie trwale zainwestowanych, w obrębie których poszczególne komponenty środowiska uległy silnym przekształceniom na skutek wieloletnich inwestycji komunikacyjnych, budowlanych i infrastrukturalnych.

Analizowany projekt mpzp nie przewiduje realizacji na omawianym obszarze inwestycji, których lokalizacja może stanowić przyczynę pojawienia się negatywnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód. Uwzględniając specyfikę zlokalizowanych tu elementów zagospodarowania, zakłada się, że ewentualne negatywne oddziaływania mogą pojawić się jedynie w przypadku prowadzenia prac budowlanych związanych z przebudową i modernizacją elementów pasa drogowego funkcjonujących tu fragmentów ulic, czy też budową, rozbudową czy modernizacją sieci infrastruktury technicznej, wymagających ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe. Skala dotychczasowych przekształceń terenów powoduje natomiast, że ewentualne oddziaływania nie będą miały istotnego wpływu na lokalne warunki wodne.

Do projektu mpzp wprowadzono natomiast zapisy, których realizacja umożliwi stosowanie rozwiązań w zakresie zapewnienia retencji wód, pozwalających na możliwie maksymalne zatrzymanie wód opadowych i roztopowych na zlokalizowanych tu terenach (co ograniczy oddziaływania na kształtowanie zasobów wodnych w zlewni JCWP, w której położony jest przedmiotowy obszar). Wśród rozwiązań sprzyjających retencji wskazać należy dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń służących retencji lub zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych, jak również ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia oraz strefy zieleni, wskazanej na rysunku planu⁵⁶.

Dla zapewnienia możliwości właściwego sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej (szczególnie w kontekście zapewnienia możliwości gospodarowania ściekami na obszarach sąsiednich) do projektu planu wprowadzono zapisy w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej, ustalając m.in. powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że zapisy projektu

⁵⁶ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

mpzp ustalają wymóg uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, w tym wskazanych na rysunku planu (m.in. istniejącego kolektora kanalizacji ogólnospławnej oraz kolektora deszczowego).

Należy natomiast podkreślić, iż tereny położone w zasięgu granic projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu posiadają obecnie dostęp do sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacji sanitarnej, stąd też ryzyko zanieczyszczenia lokalnych zasobów wód podziemnych jest w przypadku omawianego obszaru znikome i ogranicza się do potencjalnych sytuacji awaryjnych.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp nie przewidują możliwości wprowadzenia nowych inwestycji, których realizacja może przyczynić się do wystąpienia lokalnych, niekorzystnych oddziaływań na zasoby wód. Warunkiem koniecznym dla wyeliminowania ryzyka wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań jest natomiast pełna i docelowa realizacja zapisów analizowanego projektu mpzp, przy równoczesnym respektowaniu obowiązujących przepisów prawa oraz stosowaniu najlepszych dostępnych praktyk, co pozwoli na zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Z uwagi na brak w granicach analizowanego obszaru udokumentowanych i zarejestrowanych złóż zasobów naturalnych⁵⁷, jak również charakter ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań wpływających w sposób znacząco negatywny na kształtowanie zasobów naturalnych, wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Realizacja analizowanego w prognozie projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie będzie miała istotnego, negatywnego wpływu na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności, w tym występujące tu rośliny i zwierzęta.

Jak już wielokrotnie wspomniano, analizowany obszar obejmuje tereny komunikacyjne i kolejowe, charakteryzujące się bardzo wysokim stopniem antropogenicznego przekształcenia, w zasięgu których nie stwierdzono występowania cennych zbiorowisk roślinnych, czy też miejsc występowania rzadkich lub podlegających ochronie gatunków zwierząt. Ponadto, różnorodność biologiczna w obrębie terenów kształtowana jest przede wszystkim dzięki obecności roślin i zwierząt charakteryzujących się wysoką odpornością na niekorzystne czynniki środowiskowe oraz większym przystosowaniem w zakresie funkcjonowania w obrębie terenów antropogenicznie przekształconych, stąd też zakłada się, że ewentualne niekorzystne oddziaływania będą miały charakter okresowy i nie będą wpływać na lokalną bioróżnorodność w sposób długofalowy.

Zakłada się, że zachowaniu dotychczasowych miejsc występowania roślinności i pospolitych gatunków zwierząt (np. głównie ptaków i bezkręgowców), sprzyjać będzie realizacja zapisów projektu mpzp ustalających zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, w tym strefy zieleni wskazanej w granicach terenu **KD-Z** (fragment pasa rozdziału ul. Nad Wierzbakiem), zachowanie istniejących drzew⁵⁸, a także utrzymanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w zasięgu terenów **kk**.

6.5. Oddziaływanie na szatę roślinną

Nie przewiduje się wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań na lokalną szatę roślinną, wynikających z realizacji projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Jak już wielokrotnie wspomniano, przedmiotowy obszar charakteryzuje się występowaniem ubogiej roślinności towarzyszącej terenom drogowym i kolejowym, a sam projekt mpzp ma charakter regulacyjny, uwzględniający aktualny sposób zagospodarowania terenów zlokalizowanych w zasięgu jego granic.

Z uwagi na powyższe prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania przedmiotowego obszaru, nie spowoduje zmian w zakresie różnorodności, charakteru oraz zasobności lokalnej flory. Ewentualne negatywne oddziaływania o niewielkim zasięgu wystąpić mogą w przypadku realizacji inwestycji w zakresie modernizacji i przebudowy istniejących dróg lub elementów

⁵⁷ geoportal.pgi.gov.pl

⁵⁸ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewniania ruchu kolejowego

sieci infrastruktury technicznej, których realizacja związana jest m.in. z czasowym i lokalnym zniszczeniem roślinności.

Niemniej, do projektu mpzp wprowadzono nieliczne zapisy, których realizacja pozwoli na zachowanie niewielkich powierzchni porośniętych roślinnością. Wskazać tu należy przede wszystkim wyznaczenie strefy zieleni w zasięgu terenu **KD-Z** (dla której ustala się zagospodarowanie zielenią, z uwzględnieniem elementów układu drogowego), ustalenie zachowania istniejących drzew⁵⁹ oraz ustalenie – w odniesieniu do całego obszaru mpzp – zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Utrzymaniu niewielkich powierzchni dostępnych dla roślinności sprzyjać będzie także wprowadzenie dla terenów **1-2kk** wymogu zachowania nie mniej niż 5% powierzchni działki budowlanej jako powierzchni biologicznie czynnej.

Reasumując, zakłada się, że realizacja ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie wpłynie w sposób znaczący na kształtowanie tutejszej szaty roślinnej.

6.6. Oddziaływanie na zwierzęta

Przedmiotowy obszar obejmuje tereny trwale i silnie przekształcone, charakteryzujące się m.in. brakiem występowania atrakcyjnych siedlisk, sprzyjających występowaniu licznych przedstawicieli roślin i zwierząt. Jak już wielokrotnie wspomniano, pojawiające się na tym obszarze zwierzęta reprezentowane są przez gatunki przystosowane do życia w warunkach silnie przekształconego środowiska miejskiego, stąd też prognozuje się, że realizacja zapisów projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu (o regulacyjnym charakterze), nie wpłynie w sposób istotny na zmiany w ich liczebności czy różnorodności gatunkowej.

Z uwagi na specyfikę dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, jak i ich docelową funkcję, możliwość wprowadzenia rozwiązań wpływających korzystnie na tutejszą faunę była znikoma, niemniej, pozytywnie ocenić należy utrzymanie nawet niewielkich enklaw zieleni, towarzyszących terenom drogowym i kolejowym. Funkcjonowanie niewielkich powierzchni zagospodarowanych zielenią – projekt mpzp ustala zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia⁶⁰ oraz strefy zieleni, wskazanej na rysunku planu⁶¹ – będzie miało wpływ na utrzymanie miejsc występowania zwierząt, przystosowanych do życia w warunkach silnie antropogenicznie przekształconych siedlisk. Ograniczeniu niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie różnorodności gatunkowej tutejszej fauny sprzyjać będzie także respektowanie zapisów ustalających wymóg zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej na terenach **1-2kk** (nie mniej niż 5%), zachowania istniejących drzew⁶², jak również umożliwiających wprowadzenie nowych nasadzeń drzew.

Realizacja ustaleń projektu może być związana z potencjalnym występowaniem negatywnych oddziaływań na zwierzęta, które mogą pojawić się w związku z ewentualnym, czasowym ograniczeniem powierzchni dostępnych dla zwierząt na skutek prowadzenia robót budowlanych (okresowe i ograniczone przestrzennie zjawisko zniszczenia pokrywy roślinnej i wierzchniej warstwy gleby na skutek prowadzonych prac ziemnych). Czynnikiem powodującym czasowe i lokalne zmniejszenie różnorodności zwierząt pojawiających się na omawianym obszarze może być także ewentualny wzrost natężenia hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych i zintensyfikowania transportu materiałów budowlanych (płoszenie zwierząt). Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na minimalną skalę możliwych do realizacji inwestycji (modernizacja, rozbudowa i budowa systemów infrastruktury technicznej, modernizacja istniejących elementów pasa drogowego), oddziaływania generowane na skutek realizowanych inwestycji nie będą miały istotnego wpływu na kształtowanie lokalnej różnorodności fauny.

6.7. Oddziaływanie na ludzi

W granicach obszaru projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie funkcjonują jakiegokolwiek tereny zabudowy (mieszaniowej czy usługowej), stąd też nie prognozuje się wystąpienia jakichkolwiek negatywnych oddziaływań na mieszkańców i użytkowników obszaru projektu mpzp.

Sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru oddziałuje i niewątpliwie w dalszym ciągu będzie oddziaływać natomiast na mieszkańców i

⁵⁹ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

⁶⁰ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁶¹ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

⁶² a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

użytkowników terenów sąsiednich. Należy jednak podkreślić, że zapisy i ustalenia omawianego projektu planu mają charakter regulacyjny, a ich realizacja zakłada utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów.

Ewentualne niekorzystne oddziaływania na mieszkańców terenów graniczących z obszarem projektu mpzp (głównie terenów zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ul. Nad Wierzbakiem) mogą wystąpić w przypadku realizacji pojedynczych inwestycji w zakresie infrastruktury i układu drogowego⁶³. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny (m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia, wzrost hałasu), a ich wpływ na mieszkańców terenów sąsiednich powinien ustać w momencie zakończenia realizacji poszczególnych inwestycji.

Korzystny wpływ na poprawę komfortu życia mieszkańców terenów sąsiednich będzie miała realizacja zapisów w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również dopuszczenie prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci technicznej. W analizowanym projekcie planu wskazano również na konieczność uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, w tym wskazanych na rysunku planu.

Dla zapewnienia odpowiedniej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie analizowanego obszaru, niezbędne było również wprowadzenie ustaleń, których realizacja pozwoli na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności na skutek poszczególnych chorób. W związku z powyższym, konieczne było wprowadzanie do projektu planu takich ustaleń, których realizacja pozwoliłaby na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenia jakości życia mieszkańców przedmiotowego terenu. Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad kształtowania komfortu akustycznego (dopuszczając stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych) oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów sieci infrastruktury technicznej.

Reasumując, prognozuje się, że w przypadku pełnej i docelowej realizacji ustaleń projektu mpzp, jak również przestrzeganiu przepisów prawa w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska, możliwe będzie zapewnienie komfortu i jakości życia na terenach sąsiadujących z obszarem projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu.

6.8. Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wprowadza ustaleń, których realizacja mogłaby w sposób istotny wpłynąć na krajobraz przedmiotowego obszaru. Zgodnie z głównym założeniem analizowanego projektu mpzp, utrzymuje się dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów, wskazując w jego granicach teren drogi publicznej (**KD-Z**), teren kolei i drogi publicznej klasy zbiorczej (**kk/KD-Z**) oraz tereny kolejowe (**1-2kk**).

Z punktu widzenia kształtowania lokalnych walorów krajobrazowych istotne będzie respektowanie zapisów w zakresie kształtowania zieleni, stanowiącej ważny element krajobrazu. W tym zakresie projekt planu ustala wymóg zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia oraz strefy stref zieleni, wskazanej na rysunku planu, a także zachowania istniejących drzew⁶⁴. Utrzymanie na analizowanym obszarze nawet minimalnego udziału zieleni pozwoli zachować jeden z elementów, wpływających w sposób korzystny na walory estetyczne tych terenów (szczególnie w kontekście ich funkcji i sposobu zagospodarowania). Ewentualne wprowadzenie nowych elementów zieleni – plan dopuszcza możliwość wprowadzenia nowych nasadzeń – będzie miało korzystny wpływ na kształtowanie walorów przestrzeni, zdominowanej przez elementy typowe dla terenów komunikacyjnych.

Ochrony walorów krajobrazowych sprzyjać będzie również realizacja ustaleń w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej. W tym zakresie projekt planu ustala ochronę fragmentu zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic XIX-wiecznego Poznania, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A239 decyzją z dnia 6 października 1982 r. (obejmującego cały obszar planu) oraz ochronę fragmentu dzielnicy willowo-parkowej Sołacz (wpisanej do rejestru zabytków pod nr A244 decyzją z dnia 19 stycznia 1983 r.).

⁶³ modernizacja istniejących elementów pasa drogowego, czy też sieci infrastruktury

⁶⁴ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

Ustalenia omawianego projektu mpzp dopuszczają możliwość lokalizacji na przedmiotowym obszarze elementów, których obecność nie wpływa w sposób znacząco negatywny na kształtowanie walorów lokalnego krajobrazu – sieci infrastruktury technicznej, tablic informacyjnych oraz urządzeń budowlanych. W odniesieniu do dróg publicznych ustalają natomiast nadanie spójnego charakteru oświetleniu oraz nawierzchni.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

„W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie zmienia w zasadniczy sposób istniejącego zagospodarowania i przeznaczenia terenów objętych jego granicami. W projekcie wyznaczono wyłącznie tereny drogi publicznej **KD-Z**, teren kolei i drogi publicznej klasy zbiorczej **kk/KD-Z** oraz tereny kolei **1-2kk**, stąd też nie zaistniała konieczność wprowadzenia ustaleń wymagających zachowania standardów akustycznych w środowisku w odniesieniu do terenów zlokalizowanych w granicach projektu mpzp.

Należy natomiast podkreślić, że – uwzględniając bezpośrednie sąsiedztwo terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej – do projektu mpzp wprowadzono zapis, którego respektowanie umożliwi zastosowanie rozwiązań ograniczających skalę oddziaływania akustycznego na tereny zlokalizowane poza granicami obszaru projektu, wymagające ochrony akustycznej w środowisku. Dopuszczenie możliwości stosowania na obszarze projektu mpzp (w tym na terenach **kk**) rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych, może przyczynić się do zmniejszenia poziomu hałasu samochodowego (generowanego głównie przez ruch kołowy w obrębie ul. Nad Wierzbakiem) oraz kolejowego (w ciągu linii kolejowej nr 351, poza granicami mpzp), oddziałującego negatywnie na pobliskie tereny zabudowy. W sposób pośredni ochronie przed ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu samochodowego służyć mogą również ustalenia sformułowane w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej – dopuszczające lokalizację na terenach komunikacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego.

6.10. Oddziaływanie na powietrze

Przewiduje się, iż docelowa i pełna realizacja ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie będzie stanowił przyczyny pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do istotnego pogorszenia się jakości warunków arosanitarnych na przedmiotowym obszarze.

Jak już wielokrotnie wspomniano, omawiany w prognozie projekt mpzp ma charakter regulacyjny, uwzględniający dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w tej części Sołacza. Projekt uwzględnia istniejący układ drogowy, a nowe, nieliczne inwestycje, których realizację umożliwiają zapisy projektu mpzp, obejmować będą ewentualną realizację, modernizację i przebudowę elementów sieci infrastruktury technicznej.

Mając na uwadze wyznaczenie w projekcie mpzp terenu **KD-Z** (oraz **kk/KD-Z**) w oparciu o fragment funkcjonującej obecnie ul. Nad Wierzbakiem (oraz fragmentów skrzyżowania z ul. Grudzieniec) nie przewiduje się również realizacji nowych źródeł emisji liniowej. Ewentualny wzrost emisji zanieczyszczeń gazowych, powstających w wyniku spalania paliw w silnikach pojazdów, może wystąpić w związku z lokalnym zwiększeniem natężenia ruchu kołowego (związany z rozwojem zabudowy na terenach sąsiednich), niemniej, wzrost ten będzie miał pomijalny wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na całym analizowanym obszarze. Na ograniczenie ryzyka wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń związanych z ruchem kołowym niewątpliwie będzie wpływał także fakt, iż w ostatnich latach notuje się zwiększanie udziału pojazdów spełniających wyższe normy emisji EURO oraz pojazdów elektrycznych.

Krótkoterminowego wzrostu emisji zanieczyszczeń spodziewać się można na etapie realizacji nielicznych inwestycji, których przeprowadzenie zostało umożliwione zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane będzie z generowaniem zanieczyszczeń pyłowych, jak również prace z wykorzystaniem sprzętu budowlanego (silniki spalinowe maszyn budowlanych), wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że emisja ta – z uwagi na ograniczoną możliwość zrealizowania nowych inwestycji drogowych i infrastrukturalnych, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych – będzie miała pomijalny wpływ na kształtowanie jakości powietrza (oddziaływania krótkotrwałe, lokalne).

Zapisy projektu planu ustalają natomiast powiązanie infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczając możliwość prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury

technicznej⁶⁵, a także wymagają uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej (w tym wskazanych na rysunku planu magistrali ciepłowniczych). Takie rozwiązania pozwolą na zapewnienie dostępu do sieci gazowej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej w zabudowie zlokalizowanej poza granicami obszaru mpzp, umożliwiając tym samym zastosowanie niskoemisyjnych systemów grzewczych na terenach sąsiednich.

Korzystnie na utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego w granicach obszaru opracowania wpływać będą natomiast ustalenia dotyczące utrzymania zieleni. Obecność zieleni, w tym w szczególności drzew wzdłuż tras komunikacyjnych, jest czynnikiem korzystnie wpływającym na jakość powietrza atmosferycznego. Pozytywnie ocenia się wprowadzenie zapisów ustalających zagospodarowanie zielenią strefy zieleni wyznaczonej w zasięgu terenu **KD-Z**⁶⁶, zachowanie istniejących drzew⁶⁷, zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁶⁸, jak również określających wymóg zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do terenów **1-2kk** (nie mniej niż 5% powierzchni działki). Realizacja wspomnianych ustaleń przyczyni się do utrzymania lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, gdyż obecność różnorodnej zieleni sprzyja zmniejszeniu udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz wpływa korzystnie na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

6.11. Oddziaływanie na klimat

Analizowany projekt planu nie przewiduje zasadniczych zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w jego granicach, stąd też nie prognozuje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na kształtowanie warunków klimatycznych, związanych z realizacją ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Zakłada się, że w konsekwencji realizacji ustaleń mpzp, na obszarze tym w dalszym ciągu funkcjonować będą tereny komunikacji drogowej (fragment ul. Nad Wierzbakiem oraz skrzyżowania z ul. Grudzieniec) oraz tereny kolejowe (fragment nasypu kolejowego).

Z punktu widzenia ograniczenia zmian w lokalnych warunkach mikroklimatycznych ważne będzie natomiast respektowanie ustaleń w zakresie kształtowania zieleni na obszarze opracowania. Wśród nich wymienić należy ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁶⁹ oraz wskazanej na rysunku planu strefy zieleni⁷⁰, a także zachowanie istniejących drzew⁷¹. Zieleni (w szczególności zieleni wysoka) ma szczególnie korzystny wpływ na kształtowanie lokalnych warunków mikroklimatycznych, związany m.in. z pozytywnym, ochładzającym wpływem obecności pasa lub grupy drzew, nawet w obrębie terenów charakteryzujących się niewielkim udziałem powierzchni biologicznie czynnej. Zastosowanie tego rodzaju rozwiązań należy zatem uznać za działania ograniczające skalę ewentualnych oddziaływań na kształtowanie lokalnego mikroklimatu.

W kontekście określenia potencjalnych oddziaływań na lokalny klimat należy podkreślić brak możliwości realizacji na obszarze projektu mpzp zabudowy, której pojawienie się mogłoby doprowadzić do zmian w zakresie możliwości przemieszczania się mas powietrza. Nie przewiduje się zatem wystąpienia niekorzystnych oddziaływań związanych z ograniczeniem możliwości przewietrzania obszaru opracowania oraz pojawieniem się nowych obiektów o znacznej kubaturze, wpływających jednocześnie na zmiany w zakresie lokalnego bilansu cieplnego.

6.12. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na elementy dziedzictwa kulturowego, wynikających z realizacji projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. W projekcie planu ustalono ochronę fragmentu zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic XIX-wiecznego

⁶⁵ w tym monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego

⁶⁶ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

⁶⁷ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

⁶⁸ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁶⁹ z uwzględnieniem pozostałych ustaleń

⁷⁰ z uwzględnieniem elementów układu drogowego

⁷¹ a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

Poznania, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A239 decyzją z dnia 6.10.1982 r. oraz ochronę fragmentu dzielnicy willowo-parkowej Sołacz, wpisanej do rejestru zabytków pod nr 244 decyzją z dnia 19.01.1983 r.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony elementów dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury pozwolą na właściwą ochronę i zachowanie historycznych zespołów miasta, których fragment stanowi obszar objęty projektem mpzp.

6.13. Oddziaływanie na dobra materialne

Uwzględniając regulacyjny charakter omawianego projektu mpzp, jak również skalę trwałego zainwestowania terenów położonych w jego granicach, nie przewiduje się wystąpienia istotnego, negatywnego oddziaływania na dobra materialne występujące w granicach projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu.

6.14. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, na analizowanym obszarze nie występują obiekty oraz obszary podlegające ochronie prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, w tym tereny włączone do sieci Natura 2000. W bliskim sąsiedztwie obszaru projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej - część B” w Poznaniu zlokalizowany jest natomiast schron przeciwlotniczy (na terenie parku Sołackiego w sąsiedztwie ul. Litewskiej), który wraz z dwoma pozostałymi schronami zlokalizowanymi na terenie Sołacza, Cytadela oraz kompleksem XIX-wiecznych fortów, współtworzy obszar Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005. Ochrona wspomnianych obiektów została ustanowiona ze względu na występowanie na terenie fortyfikacji unikatowych stanowisk zimowania wielu gatunków nietoperzy, w tym w szczególności nocka dużego (*Myotis myotis*), nocka Bechsteina (*M. bechsteinii*), nocka łydkowłosego (*M. dasycneme*) oraz mopka (*Barbastella barbastellus*)⁷². Część terenów wchodzących w skład wspomnianego obszaru Natura 2000 posiada także niezwykle dużą wartość przyrodniczą ze względu na bogactwo i unikatowość siedlisk (jakie zachowały się na ich terenie) oraz występowanie wielu gatunków przedstawicieli flory i fauny, w tym gatunków rzadkich i podlegających ochronie prawnej.

Na terenie schronu położonego w sąsiedztwie granic projektu mpzp (na terenie parku Sołackiego), w latach 1994-2013 stwierdzono zimowanie 4 gatunków nietoperzy: nocka Natterera (*Myotis nattereri*) – najliczniej występującego, nocka rudego (*Myotis daubentonii*), gacka brunatnego (*Plecotus auritus*) oraz nocka dużego (*Myotis myotis*) – gatunku wskazanego w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Występująca tu populacja jest stosunkowo stabilna pod względem liczebności, a ewentualne jej zmiany mają charakter naturalnych fluktuacji⁷³. Podkreślenia wymaga również fakt, że obiekt ten ma istotne znaczenie dla nocka dużego (*Myotis myotis*), którego obecność była notowana podczas większości liczeń odbywających się w latach 1994-2013.

Znaczenie wspomnianego obiektu dla nietoperzy podkreśla także przygotowane na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu opracowanie pt. „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005”, wskazujące na hibernujące w schronie oba gatunki nietoperzy wskazane w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej – nocka dużego (*Myotis myotis*) i mopka zachodniego (*Barbastella barbastellus*). Zgodnie z przedstawionymi w nim informacjami, obiekt przy ul. Litewskiej – z uwagi na liczbę zimujących nietoperzy – jest znaczącym w skali regionu zimowiskiem, w obrębie którego stwierdzono 5 gatunków nietoperzy, a w ciągu ostatnich lat liczba hibernujących tu osobników znacząco wzrosła. Z dostępnych informacji wynika również, że do najistotniejszych zagrożeń dla nietoperzy zimujących w obrębie poznańskich fortyfikacji należy antropopresja związana z użytkowaniem wspomnianych obiektów, szczególnie w okresie hibernacji nietoperzy (między 15 września a 15 kwietnia).

Mając na uwadze powyższe, prognozuje się że w przypadku wspomnianego obszaru podlegającego ochronie nie przewiduje się wystąpienia niekorzystnych oddziaływań, wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Sytuacja ta wynika przede wszystkim z położenia wspomnianego powyżej schronu poza granicami obszaru projektu mpzp (ok. 230 m od granic projektu), jak również regulacyjnego charakteru jego ustaleń.

⁷² Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)

⁷³ Opinia dotycząca walorów chiropterologicznych oraz zagrożeń wynikających z realizacji mpzp „Sołacz – część A” dla zimowisk nietoperzy położonych na Sołacz w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody SALAMANDRA, Poznań 2013 r.

6.15. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp „*Rejon alei Wielkopolskiej – część B*” w *Poznaniu* nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁷⁴ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy natomiast pamiętać, że wyniki te muszą odnosić się do obszaru objętego planem miejscowym.

Proponuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp najbardziej korzystne będzie prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. W przypadku analizowanego obszaru projektu mpzp szczególnie ważne będzie monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych oraz poziomu hałasu generowanego w granicach obszaru opracowania.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnego rodzaju sposobu zagospodarowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp „*W rejonie alei Wielkopolskiej – część B*” w *Poznaniu* została ograniczona z uwagi na bardzo wysoki udział terenów trwale zainwestowanych, jak również określone w „*Studium...*” kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych obszarów.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że analizowany w prognozie projekt planu stanowi kolejny projekt mpzp sporządzany dla analizowanego obszaru. Od 2003 r. prowadzone były prace nad planem miejscowym dla obszaru całego Sołacza. Plan ten miał być uchwalony w 2010 r., jednak Rada Miasta Poznania odstąpiła od jego uchwalenia, w związku z czym przystąpiono od nowa do prowadzenia procedury planistycznej dla Sołacza, jednak już dla odrębnych części. Omawiany w prognozie projekt planu uwzględnia rozwiązania zaproponowane w dokumentach planistycznych opracowywanych w latach ubiegłych.

⁷⁴ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

Niemniej, na etapie prowadzenia prac planistycznych nad sporządzeniem przedmiotowego projektu planu rozpatrywano rozwiązania alternatywne, odnoszące się przede wszystkim do braku wydzielienia strefy zieleni w zasięgu terenu **KD-Z**. Zagospodarowanie zieleni wolnego fragmentu w liniach rozgraniczających drogi publicznej jest rozwiązaniem uzasadnionym i korzystnym, zwłaszcza wobec założenia, że ustalenia planu miejscowego mają na celu zagospodarowanie zieleni wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu.

9. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu. Projekt planu opracowywany jest na podstawie uchwały Nr XX/341/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej” w Poznaniu.

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2022 r. nastąpił podział projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej” w Poznaniu na dwie części: „W rejonie alei Wielkopolskiej” – część A i „W rejonie alei Wielkopolskiej” – część B. Podział nastąpił ze względu na rozbieżność stanowisk Miasta Poznania i Urzędu Transportu Kolejowego w zakresie przeznaczenia działek w strefie przecięcia układu drogowego i kolejowego. Zgodnie ze wspomnianą decyzją, w granicach obszaru projektu planu dla części B znalazły się niewielkie tereny kolei, oznaczone symbolami **1kk** i **2kk** oraz fragment terenu drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony symbolem **KD-Z** (fragment ul. Nad Wierzbakiem).

Obszar projektu mpzp obejmuje przede wszystkim tereny pasa drogowego ul. Nad Wierzbakiem (w rejonie skrzyżowania z ul. Grudzieniec), a także niewielkie, niezagospodarowane fragmenty powierzchni sąsiadujące z ul. Nad Wierzbakiem, stanowiące fragment nasypu kolejowego. Na obszarze objętym projektem mpzp nie funkcjonuje jakakolwiek zabudowa.

Przez omawiany obszar przebiegają liczne sieci infrastruktury technicznej o dużym znaczeniu – kolektor ogólnospławny (przebiegający w ul. Nad Wierzbakiem), kolektor deszczowy oraz magistrała napowietrzna ciepłownicza, a także istniejąca sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej/ogólnospławnej, sieć kanalizacji deszczowej, sieć gazowa, sieć kablowa SN oraz sieć telekomunikacyjną. W jego granicach funkcjonują także obiekty infrastruktury technicznej kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej oraz infrastruktury ciepłowniczej.

Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią przede wszystkim tereny historycznej zabudowy Sołacza, zlokalizowanej poniżej terenów parku Sołackiego i parku im. A. Wodziczki (od strony północnej), tereny kolejowe wzdłuż nasypu linii kolejowej nr 351, a także zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w rejonie ul. Kościelnej i ul. św. Wawrzyńca.

Przedmiotowy obszar położony jest w obrębie doliny Bogdanki i współtworzy północno-zachodni klin zieleni. Charakteryzuje się nieznacznym zróżnicowaniem w zakresie rzeźby terenu (za wyjątkiem fragmentu nasypu kolejowego), warunków gruntowo-wodnych (ograniczone warunki budowlane), brakiem występowania udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów naturalnych w postaci złóż kopalin, brakiem obecności wód powierzchniowych (obszar położony w zasięgu zlewni jednolitej części JCWP Bogdanka), występowaniem gleb typowych dla terenów silnie zurbanizowanych, a także niewielką różnorodnością flory i fauny. Szczegółowa charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska, tj. rzeźba terenu, budowa geologiczna i warunki gruntowe, zasoby naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, szata roślinna, świat zwierzęcy, gleby czy klimat lokalny, została przedstawiona w drugiej części niniejszego opracowania.

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko analizie poddano jakość powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz lokalnego klimatu akustycznego na obszarze opracowania. W tym zakresie wskazano na występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie całego miasta oraz położenie terenów w zasięgu oddziaływania hałasu komunikacyjnego (w tym generowanego w związku z funkcjonowaniem ul. Nad Wierzbakiem).

W prognozie zwrócono uwagę na brak występowania istotnych problemów ochrony środowiska związanych z lokalizacją w granicach projektu mpzp obszarów podlegających ochronie prawnej na podstawie zapisów ustawy o ochronie przyrody. Nie stwierdzono również problemów związanych z brakiem dostępności do sieci infrastruktury technicznej (z wyjątkiem pojawiających się problemów z ograniczoną przepustowością kolektorów deszczowych). Wśród najbardziej istotnych problemów wskazano natomiast problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym (dotyczące całego miasta).

Podjęcie prac projektowych w zakresie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynikało z konieczności ustalenia przeznaczenia terenu obiektu inżynierskiego w nasypie kolejowym linii kolejowej, łączącego funkcje kolejowe i drogowe w ciągu ul. Kościelnej i ul. Nad Wierzbakiem.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu pozwoli na określenie granic terenów o różnym sposobie zagospodarowania i zasad kształtowania ładu przestrzennego.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu wyznaczono teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-Z**, teren kolei i drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony na rysunku symbolem **kk/KD-Z** oraz tereny kolei, oznaczone na rysunku planu symbolami **1kk** i **2kk**. Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu mpzp, dla terenu **KD-Z** ustala się klasę drogi publicznej – droga klasy zbiorczej oraz szerokość w liniach rozgraniczających (zgodnie z rysunkiem planu). Na terenie tym projekt planu ustala lokalizację jezdni, obustronnych chodników oraz drogi dla rowerów lub innych rozwiązań dla ruchu rowerowego. Dla terenu **kk/KD-Z** ustala się lokalizację elementów infrastruktury kolejowej i drogi klasy zbiorczej, a dla terenów **1kk** i **2kk** lokalizację elementów infrastruktury kolejowej, dopuszczając jednocześnie lokalizację elementów układu drogowego (w tym drogowych obiektów inżynierskich) oraz stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych. Projekt mpzp określa jednocześnie udział powierzchni biologicznie czynnej, który dla terenów **kk** nie może stanowić mniej niż 5% powierzchni działki budowlanej.

Regulacyjny charakter założeń projektu planu pozwala założyć, że jego realizacja nie będzie skutkować wystąpieniem istotnych, niekorzystnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska – pod warunkiem respektowania pozostałych ustaleń projektu planu oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

Jednocześnie należy zauważyć, że stopień trwałego przekształcenia terenów, jak również charakter dotychczasowego sposobu ich zagospodarowania i użytkowania, ograniczył w sposób istotny możliwość wprowadzenia rozwiązań służących ograniczeniu skali dotychczasowych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Niemniej, do projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu wprowadzono zapisy, których realizacja umożliwi ograniczenie ryzyka pogłębiania oddziaływań na środowisko, związanych z funkcjonowaniem terenów drogowych i kolejowych. W kontekście niniejszego opracowania istotne są ustalenia projektu mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustalające:

- zagospodarowanie zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia⁷⁵,
- zagospodarowanie zieleni strefy zieleni, wskazanej na rysunku planu, z uwzględnieniem elementów układu drogowego,
- zachowanie istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenie nowych nasadzeń, przy czym na terenach **kk** nowe nasadzenia drzew dopuszcza się jedynie pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
- dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących retencji lub zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych,
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego dopuszcza się stosowanie rozwiązań przeciwhałasowych, z wyjątkiem ekranów akustycznych.

Ochronie środowiska służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, w tym ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci, dopuszczające prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej⁷⁶ ustalające zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu.

Zapisy omawianego projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu są zgodne z ustaleniami „Studium...”, uwzględniając jednocześnie istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu cele ochrony środowiska, określone w dokumentach szczebla międzynarodowego, krajowego i lokalnego – w tym w dokumentach takich jak: Konwencja Krajobrazowa, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030), Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.

Uwzględniając specyficzne uwarunkowania, związane ze skalą trwałego zagospodarowania terenów, zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za wystarczający. Należy jednak podkreślić, że warunkiem zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących

⁷⁵ z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń

⁷⁶ w tym monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego

przepisów prawa. Równie istotne będzie zastosowanie w procesach inwestycyjnych najlepszych dostępnych praktyk, umożliwiających zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na środowisko w możliwie maksymalnym stopniu. Działania te będą istotne ze względu na położenie przedmiotowego obszaru w obrębie strukturalnego klina zieleni (współtworzącego klinowo-pierścieniowy system zieleni całego miasta).

Należy zaznaczyć, iż na etapie sporządzania projektu planu nie rozważano możliwości wprowadzenia rozwiązań odbiegających w sposób znaczący od rozwiązań przyjętych w ostatecznie zaproponowanym projekcie mpzp. Możliwość rozważania różnego rodzaju sposobu zagospodarowania terenów znajdujących się w granicach obszaru projektu mpzp została znacząco ograniczona w „Studium...”, które określa przeznaczenie terenów znajdujących się w granicach analizowanego obszaru. Na ograniczenie możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych wpłynął jednocześnie bardzo wysoki stopień trwałego zainwestowania przedmiotowego obszaru (fragment istniejącej ul. Nad Wierzbakiem oraz nasypu kolejowego).

Reasumując, w wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniającej obecny stan i charakter poszczególnych komponentów środowiska w granicach przedmiotowego obszaru, a także skalę oddziaływań związanych z realizacją ewentualnych pojedynczych inwestycji, stwierdzono, iż realizacja ustaleń projektu mpzp „W rejonie alei Wielkopolskiej – część B” w Poznaniu nie będzie stanowiła przyczyny pojawienia się oddziaływań mających znaczący, negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.